

ВИСНОВОК

рецензента кандидата педагогічних наук, доцента
Степанової Людмили Павлівни про дисертаційне дослідження
ХО СІНЯНЬ

на тему «Методика формування здатності до самоконтролю майбутніх учителів
музики і хореографії у процесі виконавської діяльності»,
подане на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю
014 Середня освіта (музичне мистецтво)

Аналіз поданої до рецензування дисертації ХоСінянь дає підстави для формулювання висновків щодо актуальності теми дослідження, обґрунтованості основних теоретичних положень, достовірності отриманих експериментальних даних, наукової новизни та практичного значення.

Актуальність обраної ХоСінянь теми дослідження зумовлена, в першу чергу тим, щоз-поміж ключових напрямів модернізації фахової підготовки студентів факультетів мистецтв важливим є створення умов та підготовка студентів до професійного самоуправління, однією із головних функцій якого є самоконтроль. Проблема самоконтролю є вкрай важливою для становлення студента як повноцінного суб'єкта освітнього процесу, так як це безпосередньо пов'язано з оволодінням ним системою навчальних дій щодо контролю та оцінювання результатів своєї діяльності, вмінням самостійно оперувати ними щодо себе без сторонньої допомоги тощо. Адже сформована здатність студента самостійно контролювати результати своєї навчальної діяльності з метою забезпечення відповідності цих результатів поставленим цілям, пред'явленим вимогам, нормам, правилам є важливим чинником розвитку та саморозвитку самої особистості.

Якщо ж побіжно зануритися в професійну специфіку навчання хореографії, то стає очевидним, що постійний самоконтроль за дотриманням правил виконання поз танцю, особливо базових поз класичного танцю, розвиває координацію рухів в студентів-хореографів. Успішність виконання багатьох позицій і положень багато в чому залежать від точного уявлення цієї дії до її виконання, тобто від заданої програми, від певного образу-коду, який формується в уяві виконавця під впливом показу викладача, словесного пояснення, багаточисленних повторів тощо. Важливо, що в такому тривалому процесі ключова роль відводиться саме самоконтролю виконавця.

Подібні явища можна спостерігати і в процесі музичного навчання, де відсутність самоконтролю щодо набуття спеціальних навичок, (вокально-хорові уміння і навички, диригентський жест, виконавська техніка гри на музичному інструменті тощо) можуть призвести як до фізичного, так і психологічного травмування, що особливо проявляється в сценічній поведінці студента, яка потребує активації додаткових ресурсів, які вимагають автоматизму виконання набутих професійних навичок.

З огляду на викладене, вибір теми дисертаційного дослідження ХоСінянь на тему «Методика формування здатності до самоконтролю майбутніх учителів музики і хореографії у процесі виконавської діяльності» є актуальним, своєчасним та зумовленим сучасними вимогами до підготовки майбутніх учителів музики і хореографії у вищих мистецьких закладах освіти.

Для встановлення цілісної методологічної рамки дослідження дисертанткою на різних етапах наукового пошуку був використаний комплекс науково-дослідницьких методів: *теоретичні методи* (порівняльний аналіз наукової літератури; синтез, абстрагування, конкретизація, узагальнення тощо); *емпіричні методи* (анкетування, бесіди, опитування, спостереження, тестування, моделювання, педагогічний експеримент та ін.); а також *методи математичної статистики* для обробки й аналізу одержаних експериментальних даних та їх порівняння із вихідними положеннями.

Здатність до самоконтролю розглядається дисертанткою з позиції *аксіологічного, компетентнісного, рефлексивного та творчо-діяльнісного* наукових підходів. Принциповими положеннями формування здатності до самоконтролю майбутніх учителів музики і хореографії у процесі виконавської діяльності виступили розроблені авторкою *принципи*: принцип урізноманітнення засобів та форм творчо-музичної діяльності студентів факультетів мистецтв, принцип рефлексивності, принцип спонукання до творчого самовираження у виконавській діяльності. Важливо підкреслити, що означені принципи охопили весь простір фахового навчання студентів факультетів мистецтв, зокрема, в контексті музично-хореографічної підготовки, доповнюючи та підсилюючи дію один одного.

Наукова новизна одержаних результатів. Здобувачкою *уперше* здійснено низку послідовних дій щодо досліджуваного педагогічного явища, а саме: розкрито сутність, зміст та визначено компоненту структуру досліджуваного педагогічного явища, яка охоплює *мотиваційно-адаптаційний, компетентнісно-інтегративний та виконавсько-проективний компоненти*; розроблено критеріально-рівневі характеристики сформованості означеного феномена, виокремлено принципи та обґрунтовано *педагогічні умови*, що забезпечують ефективність його формування. Це: стимулювання здатності до самоаналізу майбутніх учителів музики та хореографії у процесі виконавської діяльності, спонукання до креативного самовираження у музично-виконавській діяльності, забезпечення інтеграції мистецьких знань.

Удосконалено форми та методи, що спрямовані на формування здатності до самоконтролю майбутніх учителів музики і хореографії у процесі виконавської діяльності. *Подальшого розвитку* набули науково-педагогічні ідеї щодо вирішення проблеми формування здатності до самоконтролю студентів факультетів мистецтв у процесі музично-хореографічної підготовки.

У процесі проведення діагностувальної роботи з формування здатності до самоконтролю майбутніх учителів музики та хореографії у процесі виконавської

діяльності дисертанткою були визначені рівні сформованості означеного феномена, а саме: високий, достатній, середній та низький, яким було надано якісні та кількісні характеристики. Отримані результати констатувального експерименту дозволили розробити і впровадити авторську поетапну методику формування здатності до самоконтролю майбутніх учителів музики та хореографії у процесі виконавської діяльності, яка складається з трьох взаємообумовлених *етапів*, а саме: проблемно-пошукового, операційно-конструктивного та продуктивно-креативного. На кожному з етапів розробленої методики дисертанткою використовувалися цікаві форми та методи, серед яких: бесіди-диспути, творчі завдання, міні-уроки, музичні вікторини, інтерактивні методи, аналіз майстер-класів видатних хореографів та музикантів та ін.

Обробка отриманих результатів порівняльного аналізу дослідження уможливила виявлення позитивної динаміки рівнів сформованості означеного феномена. Методи математичної статистики щодо перевірки ефективності методики формування здатності до самоконтролю майбутніх учителів музики та хореографії у процесі виконавської діяльності довели правомірність використання запропонованих дисертанткою методів, які впроваджувалися поетапно під час проведення формувального експерименту.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. У своїй роботі авторці вдалося реалізувати мету та виконати всі поставлені завдання дослідження. Подальшого розвитку, систематизації та конкретизації дістали теоретичні положення щодо фахового навчання студентів у мистецьких закладах вищої освіти; форми і методи навчання студентів факультетів мистецтв університетів у процесі музично-хореографічної підготовки.

Практичне значення одержаних результатів визначається можливим впровадженням в процес фахової підготовки студентів закладів вищої мистецької освіти України та Китаю основних теоретичних положень та методичних напрацювань проведеного дослідження, при укладанні робочих навчальних програм та спецкурсів з фахових музичних та хореографічних дисциплін тощо.

Дисертація викладена науковим стилем, доступною мовою, в логічній послідовності, з критичним аналізом та висновками. Дисертаційна робота логічно структурована, складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел до кожного розділу та додатків.

Основні теоретичні положення та результати дисертаційної роботи повною мірою відображені у 4 наукових публікаціях автора, серед яких 2 публікації у провідних фахових виданнях України, 1 – у міжнародних виданнях, а також 1 праця апробаційного характеру, що свідчить про повноту викладу основних положень та результатів дисертаційного дослідження.

Дисертаційне дослідження Хо Сіняньна тему: «Методика формування здатності до самоконтролю майбутніх учителів музики і хореографії у процесі

виконавської діяльності» є цілісним завершеним самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 014 Середня освіта (музичне мистецтво).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри хорового диригування та
теорії і методики музичної освіти
факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

